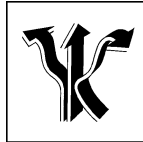

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА”
(для молодших спеціалістів)

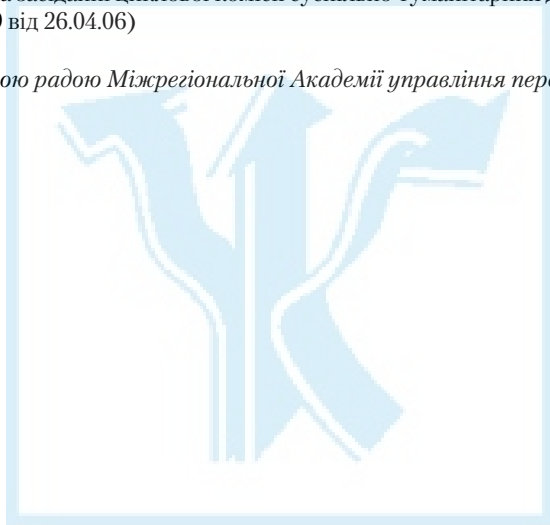
МАУП

Київ 2006

Підготовлено старшим викладачем *Н. І. Дорофєєвою*

Затверджено на засіданні циклової комісії суспільно-гуманітарних дисциплін
(протокол № 9 від 26.04.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Дорофєєва Н. І. Навчальна програма дисципліни “Українська та зарубіжна культура” (для молодших спеціалістів). – К.: МАУП, 2006. – 19 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, методичні рекомендації щодо виконання та оформлення контрольної роботи, список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Культура є складним суспільним феноменом, який відіграє важливу роль у життєдіяльності людини. Розвиток культури тісно пов'язаний з прогресом людства, його перспективами у XXI столітті. Оволодіння знаннями з культури — важлива запорука збереження загальнолюдських цінностей.

Навчальна дисципліна “Українська та зарубіжна культура” в системі гуманітарних дисциплін посідає особливе місце, оскільки завдяки їй вивченню студенти дістають цілісне уявлення про культурно-історичні надбання людства загалом та українського етносу зокрема.

За умов розбудови незалежної України одним з головних напрямів державної політики є відродження кращих традицій історико-культурного минулого нації, її цінностей, виховання на цих засадах молодого покоління.

У стандартах освіти з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст” визначено мету, завдання і зміст навчальної дисципліни.

Головна мета курсу “Українська та зарубіжна культура” — це формування у студентів знань, вмінь і навичок, необхідних для усвідомлення сутності і ролі культури на трьох рівнях узагальнення її розвитку — світовому, європейському, національному.

Завдання вивчення дисципліни — з'ясувати основні чинники, що формують, визначають і трансформують цілісні культурні утворення, розкрити особливості і тенденції розвитку культури різних епох, навчити студентів орієнтуватися у багатому світі духовної культури і залучити їх до збагачення власної культури шляхом самоосвіти і самовдосконалення.

Програма побудована за історико-хронологічним принципом і охоплює найсуттєвіші явища української та зарубіжної культури. Теоретичний матеріал курсу поділено на три змістові модулі, що, в свою чергу, складаються з окремих тем. Після анотації до кожної теми зазначаються рекомендовані джерела інформації за відповідними номерами із загального списку літератури до всього курсу.

У програмі наводяться питання для самоконтролю, що мають допомогти студентам систематизувати набуті знання і підготуватися до підсумкового заліку з дисципліни.

Для студентів заочної форми навчання пропонуються теми контрольних робіт і методичні рекомендації щодо їх виконання та оформлення.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти культури
1	Культура як суспільно-історичне явище та її соціальні функції
2	Генеза культури і основні концепції про її походження та етапи розвитку
3	Первісна культура та її місце в історії розвитку людства
	Змістовий модуль II. Основні етапи розвитку світової культури
4	Культура Стародавнього Сходу
5	Культура античності
6	Культура Візантії і західноєвропейського Середньовіччя
7	Європейська культура доби Відродження
8	Культурні процеси в Європі у XVII–XVIII ст.
9	Світова культура XIX–XX ст.
	Змістовий модуль III. Специфіка та основні етапи розвитку культури України
10	Витоки української культури. Культура східних слов'ян і Київської Русі
11	Українська культура XIV–XVIII ст.
12	Українська культура XIX–XX ст.
13	Національна культура в сучасній Україні. Єдність світової та національної культур: діалог і взаємозбагачення
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА”

Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти культури

Тема 1. Культура як суспільно-історичне явище та її соціальні функції

Походження терміна “культура” і багатоваріантність його сучасного тлумачення. Місце культури у структурі людської життєдіяльності. Культура і суспільне життя. Культура і природне середовище.

Типи, види та форми культури. Поняття загальнолюдського в культурі. Своєрідність розвитку культури різних народів. Функції культури. Культура праці, побуту та виробництва. Культура спілкування. Система фізичної культури людини і значення екологічних знань. Джерела вивчення культури.

Література [I – 2; 5; 8; 12;14; II – 8; 11; 16; 20; 22]

Тема 2. Генеза культури і основні концепції про її походження та етапи розвитку

Поняття про культурогенез і сутність типології та періодизації розвитку культури. Основні концепції про походження та специфіку культури людства, поняття про суб'єкт культури та об'єкти культуротворення (Л. Морган, О. Шпенглер, А. Тойнбі, К. Юнг, К. Леві-Строс та ін.). Розробка феномена культури у працях українських мислителів і митців (Г. Сковорода, М. Костомаров, І. Франко, Є. Маланюк). Визначення культури за Е. Тайлором. Роль виховання і освіти в соціалізації особистості. Гегель про освіту. Єдність індивідуального і колективного начал у культурі. Знакова природа культури. Нові підходи до аналізу специфіки культурних процесів.

Література [I – 2; 4; 6; 8; 12; 13; II – 4; 11; 14; 16; 20]

Тема 3. Первісна культура та її місце в історії розвитку людства

Поняття про архаїчну культуру та основні періоди її розвитку. Матеріальна культура та еволюція мистецтва у палеоліті, мезоліті, неоліті. Культура збирачів і мисливців. Трудова діяльність і знаряддя праці первісних людей. Перехід до землеробства і скотарства. Культура епохи бронзи і заліза. Натурфілософія як основа світосприйняття первісної людини. Найдавніші релігійні вірування (анімізм, тотемізм, фетишизм, магія). Синкретизм первісної культури. Форми первісного мистецтва. Петрогліфи та орнаментально-декоративне мистецтво. Розвиток писемності. Формування мов. Археологічні знахідки та пам'ятки культури первісного суспільства.

Література [I – 2; 4; 5; 8; 12; 14; 15; II – 4; 8; 11; 14; 16; 20]

Змістовий модуль II. Основні етапи розвитку світової культури

Тема 4. Культура Стародавнього Сходу

Перші державні утворення на теренах Передньої Азії (Шумер, Вавилон, Асирія, Єгипет, Іран тощо) та Далекого Сходу (Індія, Китай,

Японія). Особливості шумеро-вавилонської культури. Релігійна система та її зв'язок з культурою. Архітектура палаців та храмів (зик урати). Цінності та норми життя шумерів, система їх освіти, своєрідність мистецтва. Найвизначніші культурні пам'ятки.

Давні писемні джерела про Єгипет, археологічні знахідки. Відомості про виникнення єгипетської держави і періодизацію розвитку її культури. Особливості світосприйняття стародавніх єгиптян, їх релігійних вірувань та культів. Будівництво пірамід. Повсякденне буття та спосіб життя єгиптян за часів великих фараонів. Скульптура та живопис. Наукові відкриття (медицина, математика, астрономія тощо). Культурні пам'ятки та знахідки.

Культура Стародавнього Ірану у світлі археологічних досліджень (Елам, Мідія, Персія). Сфера права, зв'язок світогляду зі структурою влади. Ахеменідський стиль в архітектурі, пам'ятки палацових комплексів. Сутність зороастризму як релігійного вчення. Священна книга "Авеста". Мораль, звичаї та повсякденне життя давніх персів.

Своєрідність індійської культури. Різноманітність релігійних систем (брахманізм, буддизм, джайнізм тощо). Веди, поеми "Магабхарата" та "Рамаяна" як найдавніші пам'ятки писемної культури. Мистецтво Індії: його джерела і специфіка.

Періодизація розвитку культури Стародавнього Китаю. Наукові відкриття та винаходи. Основні релігійно-філософські вчення: конфуціанство, даосизм. Своєрідність китайського мистецтва: триєдність каліграфії, живопису та поезії.

Японська культура як синтез стародавніх східних культур. Зв'язок релігії та політики. Вплив синтоїзму на вчення дзен-буддизму. Естетична своєрідність японського менталітету та його вираження в синкретизмі та природовідповідності японського мистецтва, унікальність його форм.

Арабо-мусульманська культурна традиція. Іслам як культурний феномен, його зародження й еволюція. Коран — священна книга мусульман. Ідеал людини в ісламській традиції, цінності та норми буття арабів. Своєрідність системи наукових знань і форм мистецтва.

Література [I — 2–5; 8; 9; 12–15; II — 4; 7; 11; 12; 14; 15]

Тема 5. Культура античності

Поняття про античність як визначний історико-культурний феномен. Характерні риси давньогрецької культури, основні етапи її розвитку. Особливості та традиції крито-мікенської культури. Архаїчна

Греція і класична Еллада. Світосприйняття давніх греків, їх міфологія, пісенна творчість. Поеми Гомера. Розвиток філософії, зародження різних видів науки. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво. Виникнення театру та жанрів трагедії і комедії.

Давньогрецький поліс: політика, правопорядок і закони. Повсякденне життя в Афінах. Олімпійські ігри та інші види змагань. Ідеал людини і система виховання молоді.

Спадкоємність і самотутність давньоримської культури, основні етапи її розвитку. Римське право і його світове визнання. Філософія і юриспруденція в житті римлян. Римський інженерний геній, своєрідність архітектури та мистецтва. Скульптурний портрет. Художні здобутки в літературі (творчість Горация, Вергілія, Овідія та ін.). Відлуння античності в культурному житті Європи.

Література [I – 2–5; 8; 9; 12–15; II – 4; 12; 14; 15; 20]

Тема 6. Культура Візантії і західноєвропейського Середньовіччя

Культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій античного світу, християнства і елліністичного Сходу. Візантійський тип культури: держава, церква, цивільне право, освіта, наука. Система християнського богослов'я (І. Дамаскін, В. Кесарійський, І. Златоуст та ін.). Ідеал людини-християнина. Храмове мистецтво та іконопис. Рух іконоборців. Значення впливу Візантії на культури слов'янських народів.

Поняття “середні віки”. Гуманісти та романтики про добу Середньовіччя. Християнство і культурний процес. Геоцентризм як основа середньовічного християнського світогляду. Теоретики християнської філософської думки (Августин Блаженний, Фома Аквінський та ін.). Символізм християнського мистецтва. Середньовічна архітектура, романський і античний стилі. Середньовічний тип міста та його культура. Розвиток освіти. Середньовічні школи та університети. “Сім вільних мистецтв”. Героїчний народний епос. Хроніки. Лицарство, його етичний та естетичний ідеали. Куртуазна література. Поезія волантів.

Література [I – 2–5; 8–10; 12–15; II – 8; 11; 14; 15]

Тема 7. Європейська культура доби Відродження

Відродження як новий етап розвитку європейської культури, синтез античності і середньовічного християнства. Гуманізм як ідейний

рух і принцип культури Відродження. Антропоцентрична картина світу (Піко делла Мірандола. Про гідність людини). Італія — класична батьківщина Відродження. Основні періоди італійського Ренесансу. Гуманістичні ідеї у творах Данте, Петрарки, Дж. Боккаччо. Італійський живопис та скульптура. Титани італійського Високого Відродження (Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело). “Золоте століття” іспанського живопису (Ель Греко, Дієго Веласкес). Північне Відродження, найвизначніші митці: Сервантес, Ф. Рабле, Еразм Роттердамський, В. Шекспір та ін. Гуманізм та Реформація у духовному житті Європи.

Література [I — 2–5; 8; 9; 12–15; II — 4; 11; 14; 15; 20]

Тема 8. Культурні процеси в Європі у XVII–XVIII ст.

Наукова революція і зміна картини світу. Раціоцентризм як принцип культури XVII ст., стилістичний дуалізм його мистецтва: бароко і класицизм. Контрреформація і середньовічне християнство як духовні основи культури бароко. Основні види барокового мистецтва (архітектура, скульптура, живопис, література). Стиль рококо.

Античність і раціоналізм як духовні основи класицизму. Теоретичні принципи, розроблені Н. Буало, про класичну ієрархію жанрів, відокремлення високих жанрів від низьких, “закон трьох єдностей” для театральних вистав. Драматургія П. Корнеля, Ж. Расіна, Мольєра. Класицизм в архітектурі і садово-парковому мистецтві (Версаль), скульптурі, живопису.

Раціоналістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва. Культ розуму і поширення наукових знань. Французька енциклопедія та її укладачі. Рух Просвітництва в інших європейських країнах.

Стильові розмаїття мистецтва XVIII ст.: бароко, класицизм, просвітницький реалізм, передромантизм. Сентименталізм у художній літературі XVIII ст. Художня творчість і філософія Вольтера, Ж.-Ж. Руссо, Й. В. Гете та ін.

Література [I — 3–5; 8; 12–15; II — 11; 14–16; 20]

Тема 9. Світова культура XIX–XX ст.

Суттєві зміни в суспільно-культурному житті Європи на початку XIX ст. Наукові і технічні досягнення. Причини появи і поширення романтизму як нового типу свідомості, ідеології, мистецької системи. Романтизм у Німеччині: сієнський і гейдельберзький гуртки; в Англії — поети “озерної школи”; визначні митці-романтики: Дж. Байрон, В. Скотт;

у Франції — В. Гюго, Е. Делакруа; в США — письменники Е.-А. По, Г. Мелвілл та ін.

Утвердження реалізму в літературі та інших видах мистецтва в 40–50 роках XIX ст. Письменники-класики реалістичних творів (Бальзак, Достоевський, Ч. Діккенс та ін.).

Поширення філософських ідей А. Шопенгауера, Ф. Ніцше, А. Бергсона, О. Конта. Сутність таких понять, як декаданс, натуралізм. Модернізм як доба у культурі. Причини виникнення стилю модерн. Основні течії раннього модернізму: імпресіонізм і постімпресіонізм у живопису, символізм у поезії, неоромантизм у прозі та драматургії.

Особливості розвитку культури у XX ст. Вплив глобальних потрясінь (війни, революції) на культуру. Ірраціональні тенденції в духовному житті суспільства. Розвиток науки і техніки. Становлення кіномистецтва. Модернізм XX ст. Авангардизм та його основні течії. Художні здобутки XX ст. в образотворчому мистецтві (К. Малевич, В. Кандинський, С. Далі та ін.), у літературі (Дж. Джойс, М. Пруст, Ф. Кафка, А. Камю, Е. Хемінгуей та ін.), у драматургії (Б. Шоу, Б. Брехт, С. Беккет, Ф. Дюрренматт, Л. Піранделло та ін.). Художня культура другої половини XX ст. Постмодернізм та його естетичні принципи. Масова та елітарна культура.

Література [I — 2–5; 8–10; 12–15; II — 11; 14–15; 20]

Змістовий модуль III. Специфіка та основні етапи розвитку культури України

Тема 10. Витоки української культури. Культура східних слов'ян і Київської Русі

Теорії походження й джерела формування української культури. Археологічні знахідки, найдавніші пам'ятки культури на території України. Кіммерійсько-скіфська доба, міста-держави Північного Причорномор'я, культурний розвиток античності. Трипільська, черняхівська, зарубинецька культури. Наукові джерела вивчення культури східних слов'ян. Побут давніх русичів, їх вірування та звичаї. Особливості розвитку писемності та мистецтва. Язичницька культура Київської Русі. Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури. Володимир Великий, Ярослав Мудрий, їх внесок у піднесення Київської держави. Діяльність митрополита Іларіона як просвітника, діяча культури. Мислителі Київської Русі. Розвиток писемності, освіти, книжкової справи, літописання. Архітектура та образотворче

мистецтво Київської Русі. Взаємозв'язки культури Київської Русі з культурою Візантії та інших держав, її місце і роль в європейській культурі.

Література [I – 1–7; 9; 11; 14; 15; II – 1–4; 9; 13; 15; 17–25]

Тема 11. Українська культура XIV–XVIII ст.

Історичні та політичні умови формування української етнічної спільноти та її культури. Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Роль братств і братських шкіл у становленні освіти. Церковно-літературні твори. Пересопницьке Євангеліє, короткий Київський літопис. Перші слов'янські книгодрукарні, їх роль у розвитку культури східнослов'янських народів. Початок книгодрукування в Україні (Іван Федоров, Петро Мстиславець). Видання духовної, світської та навчальної літератури. Особливості культури Козацької доби. Українське бароко у мистецтві (архітектура, література). Народні думи і пісні. Культурологічна та просвітницька діяльність козацької старшини. Діяльність митрополита Петра Могили. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток української культури та освіти. Феофан Прокопович як видатний діяч просвітництва і культури. Г. Сковорода – просвітитель, філософ, поет. Нові тенденції розвитку українського образотворчого мистецтва. Портретний живопис. Ораторсько-проповідницька література, полемічні твори, козацькі літописи. Розвиток народної творчості. Садово-паркове та декоративне мистецтво.

Література [I – 1–4; 6; 7; 9; 11; 14; 15; II – 1–4; 9; 10; 15; 19–25]

Тема 12. Українська культура XIX–XX ст.

Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XIX століть. Розвиток української етнографії та фольклористики. Формування класичної української літератури на основі живої української мови. Роль і значення творчості Т. Шевченка для утвердження української культури. Вплив культурницької діяльності Київського університету та розвиток української культури. Національні культурні організації і рухи за умов реакційної урядової політики: Кирило-Мефодіївське товариство, діяльність “Руської трійці” тощо. Зародження і розвиток театрального мистецтва. Перші професійні театри. Взаємозв'язок та взаємовпливи народної та професійної музики. Хорове мистецтво України. Становлення української художньої школи. “Театр корифеїв”. Український авангард 1900–1910 рр., творчість К. Малевича, О. Архипенка; М. Бойчук та його школа.

Політичне життя та культурний процес в Україні на початку ХХ ст. Український мистецький ренесанс. Розвиток науки, літератури і театру на тлі нових національних та соціальних реалій. Українська культура у 30-ті роки (“Розстріляне Відродження”), в роки війни та повоєнного часу. “Шістдесятники” у боротьбі за національно-культурне відродження України. Культура в часи перебудови та становлення незалежності України. Основи законодавства про культуру та освіту. Культурно-мистецькі товариства, розширення їх зв’язків і співробітництва з міжнародними організаціями, з українською діаспорою.

Література [I – 1–4; 6; 9; 10; 14; 15; II – 2; 3; 6; 14; 20–24]

**Тема 13. Національна культура в сучасній Україні.
Єдність світової та національної культур:
діалог і взаємозбагачення**

Культура на початку ХХІ ст. Формування нової соціокультурної дійсності та її прикмети. Національний характер, свідомість та самосвідомість як феномен культури. Національна ідея та державна доктрина у контексті загальнолюдських культурних цінностей. Національна культура в сучасній Україні: загальна характеристика в основних її проявах і перспективах подальшого розвитку. Глобальні проблеми у сучасній світовій культурі, українській культурі в контексті світового розвитку.

Новітні теорії про альтернативні шляхи розвитку світової цивілізації, вплив техніки на культуру. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Феномен молодіжних субкультур та перспективи їх розвитку. Масова культура в житті сучасного суспільства, вплив засобів масової інформації на особистість. Діалог і взаємозбагачення культур різних народів.

Література [I – 1–4; 6; 7; 10; 14; II – 2; 3; 14; 15; 20; 23; 24]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Походження терміна “культура” і багатоваріантність його сучасного тлумачення.
2. Структура культури, її типи і види.
3. Культура як соціальне явище.
4. Концепції походження культури.
5. Духовна культура, її форми.
6. Основні функції культури.

7. Історична типологія культури.
8. Специфіка первісного культурного комплексу.
9. Особливості культурних еволюцій найдавніших державних утворень Близького і Далекого Сходу.
10. Пам'ятки археологічних знахідок з часів палеоліту, мезоліту та неоліту на території України.
11. Шумеро-вавилонська культура.
12. Вірування та культу давніх єгиптян.
13. Досягнення культури Стародавнього Єгипту.
14. Своєрідність культурного розвитку Стародавньої Індії та Китаю.
15. Міфологія, її сутність і місце в культурі різних народів.
16. Виникнення письма, його види.
17. Історія формування і розвитку античної культури.
18. Крито-мікенська культура.
19. Історіографія і філософія в культурі Давньої Греції.
20. Вірування давніх греків, їх міфологія.
21. Мистецтво Давньої Греції: основні види, жанри, здобутки.
22. Сім чудес світу.
23. Самобутність культури Давнього Риму.
24. Історичні передумови виникнення української культури.
25. Особливості культурного процесу скіфського періоду.
26. Вірування та уявлення про світ східних слов'ян.
27. Давня слов'янська писемність.
28. Візантія в історії світової культури.
29. Витоки та основні періоди розвитку візантійської культури.
30. Християнство та його вплив на всі сфери життя візантійського суспільства.
31. Вплив Візантії на культуру середньовічної Європи та Київської Русі.
32. Середньовічна культура Західної Європи.
33. Романський та готичний стилі в художній культурі середньовічної Європи.
34. Культові споруди та основні типи храмів.
35. Архітектура та образотворче мистецтво Київської Русі.
36. Літературні пам'ятки Київської Русі.
37. Рицарська культура доби європейського Середньовіччя.
38. Середньовічні школи та університети.
39. Пам'ятки культури середньовічної Європи.

40. Ідеологія гуманізму в культурі доби Відродження.
41. Середньовічний геоцентризм та ренегатний антропоцентризм.
42. Основні етапи розвитку культури італійського Відродження.
43. Італійські митці епохи Відродження, їх художні досягнення.
44. Особливості гуманістичної культури Північного Відродження.
45. “Золотий вік” іспанського живопису ренегатної доби.
46. Художня література епохи Відродження.
47. Специфіка взаємодії української культури з іншими культурами у XIV–XVII ст.
48. Роль козацтва у розвитку української культури.
49. Культурна місія братств і братських шкіл.
50. Українське бароко у мистецтві за часів козащини.
51. Культурна та просвітницька діяльність Івана Мазепи.
52. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток української культури.
53. Бароко і класицизм в європейській культурі XVII ст.
54. Просвітницька ідеологія і культура країн Західної Європи у XVIII ст.
55. Романтизм і реалізм в європейській та українській культурі у XIX ст.
56. Модернізм і постмодернізм у світовій та українській культурі XX ст.
57. Формування українського національного театру.
58. Основні тенденції та форми розвитку світової та української культури в XX ст.
59. Світова та українська культура на початку XXI ст.: визначення шляхів її подальшого розвитку та вирішення глобальних проблем у культурному вимірі.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Первісна епоха та її місце в історії людства.
2. Матеріальна культура і організація господарювання у перших державних утвореннях Стародавнього Сходу.
3. Система правління у державах Стародавнього світу і місце в ній головного правителя.
4. Еволюція формування правових норм і законів у давніх державах.
5. Історико-культурний феномен античності.

6. Давньогрецька культура епохи класики.
7. Громадянський пафос архітектури Давнього Риму та специфіка його видовищної культури.
8. Християнство та його вплив на розвиток культури.
9. Система християнських цінностей візантійської культури.
10. Основи середньовічного світогляду та особливості розвитку культури в Європі у IX–XIII ст.
11. Джерела формування української культури.
12. Символічний космос слов'янського язичництва.
13. Культурні досягнення прадавніх слов'ян.
14. Співвідношення язичництва та християнства в культурі Київської Русі.
15. Пам'ятки культури Київської Русі.
16. Середньовічне місто та його культура.
17. Особливості і характер художньої культури доби Відродження.
18. Культурна спадщина визначних митців доби Відродження.
19. Українська культура Козацької доби.
20. Григорій Сковорода як філософ і просвітитель.
21. Роль національного мистецтва XIX ст. у зростанні духовної самосвідомості українського народу.
22. Художня спадщина Тараса Шевченка.
23. Вхідження української художньої культури у світовий культурний контекст у XIX–XX ст.
24. Модернізм та його течії у світовій художній культурі.
25. Культурне життя Західної Європи XIX ст.
26. Становлення українського національного театру.
27. Українські митці у витоків світового авангардного мистецтва XX ст.
28. Українське образотворче мистецтво XIX–XX ст.
29. Явище масової культури та його перспективи.
30. Українська державна символіка, її витoki.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота, тему якої студенти обирають самостійно згідно з переліком, дасть уявлення, наскільки глибоко ними засвоєно теоретичний матеріал та набуто навичок аналізу і самостійного узагальнення зібраної інформації. В окремих випадках, за погодженням

з викладачем, студент може самостійно визначити тему контрольної. Робота може бути виконана у формі реферату або розгорнутої відповіді на контрольне завдання, якщо в ньому закладена певна аналітична ситуація. За певних умов можливе поєднання цих двох форм.

Основні вимоги до виконавця:

- уточнення завдання та пошук необхідних джерел для розкриття теми;
- опрацювання і конспективний виклад відповідних літературних джерел;
- складання плану та відповідно до нього написання тексту з необхідними поясненнями та посиланнями на джерела інформації;
- формулювання висновків та узагальнень з теми;
- обсяг контрольної у формі реферату не повинен перевищувати 12–15 сторінок, а як відповіді на контрольне завдання – 5–6 сторінок машинописного тексту на аркушах формату А4;
- робота повинна бути оформлена відповідно до стандартних вимог.

План роботи має складатися за такою структурою:

- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури.

У вступі розкривається актуальність обраної теми, її практична значущість. Висвітлюючи в основній частині 3–4 питання, що розкривають зміст теми, слід робити посилання на наукові джерела (не менше 4–5), які перелічуються в списку літератури в алфавітному порядку мовою оригіналу з усіма вихідними даними згідно з стандартними вимогами.

У висновках містяться узагальнення з теми, наголошується на можливості використання отриманих знань у своїй практичній діяльності.

Контрольна має бути відправлена до навчального закладу не пізніше ніж за місяць до початку сесії для рецензування та оцінки викладачем за п'ятибальною шкалою. Якщо тема розкрита поверхово, з серйозними помилками або матеріал механічно переписано з навчальних посібників чи іншої літератури, то робота разом з рецензією викладача повертається на доопрацювання. Студент повинен це зробити протягом тижня.

Назва навчального закладу _____	
Індекс групи _____	
Прізвище, ім'я, по батькові студента _____	
Домашня адреса _____	
Найменування організації, посада _____	
Контрольна робота	
з дисципліни _____	
на тему _____	
Прізвище та ініціали викладача _____	
Київ 2006	

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

І. Основна

1. *Бокань В., Польовий Л.* Історія культури України. — К., МАУП, 2001.
2. *Гаврюшенко О.* та ін. Історія культури. — К.: Кондор, 2004.
3. *Греченко В.* та ін. Історія світової та української культури. — К.: Літера, 2000.
4. *Європейська та українська культура в нарисах /* За ред. І. Цехмістро та ін. — К.: Центр навчальної літератури, 2003.
5. *Єфименко В.* Історія світової культури. — К.: Знання, 2000.
6. *Історія української культури /* За ред. С. Клапчука, В. Остафійчука. — К.: Вища шк., 2000.
7. *Історія української культури /* За ред. І. Крип'якевича. — К.: Либідь, 1994.
8. *Левчук Л.* Історія світової культури. — К.: Либідь, 1997.
9. *Лобас В.* Українська і зарубіжна культура ХХ століття — К.: Знання, 2002.
10. *Меднікова Г.* Українська і зарубіжна культура ХХ століття. — К.: Знання, 2002.

11. *Огієнко І.* Українська культура. — К.: Абрис, 1993.
12. *Павленко Ю.* Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. — К.: Знання, 1996.
13. *Полікарпов В.* Лекції з історії світової культури. — К.: Знання, 2000.
14. *Українська та зарубіжна культура* / За ред. М. Заковича. — К.: Знання, 2000.
15. *Шевнюк О.* Українська та зарубіжна культура. — К.: Знання-Прес, 2002.

II. Додаткова

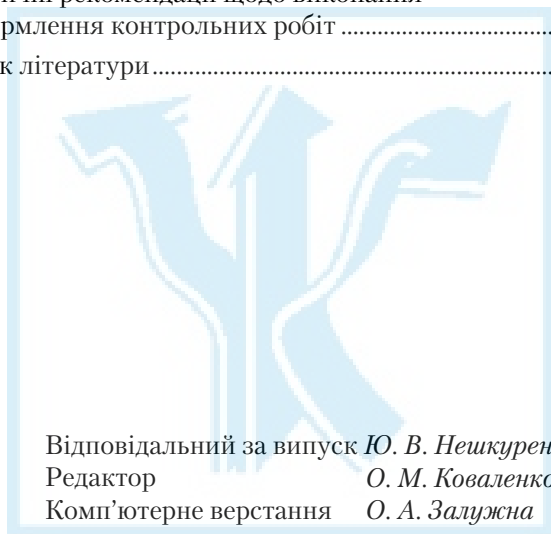
1. *Асеев Ю.* Мистецтво Київської Русі. — К.: Либідь, 1989.
2. *Білецький П.* Нариси з історії українського мистецтва. — К.: Вища шк., 1981.
3. *Видатні постаті України.* — К.: МАУП, Книжкова палата України, 2004.
4. *Гриценко В.* Людина і культура. — К.: Либідь, 2000.
5. *Корнієнко Н.* Лесь Курбас: репетиція майбутнього. — К.: Мистецтво, 1998.
6. *Краснодембовський З.* На постмодерністських роздоріжжях культури. — К.: Знання, 2000.
7. *Кучменко Е.* Людина і природа в культурі Китаю. — К.: Либідь, 1999.
8. *Ліндсней Д.* Коротка історія культури. — К.: Мистецтво, 1995.
9. *Маланюк Є.* Нариси з історії нашої культури. — К.: Обереги, 1993.
10. *Макаров А.* Світло українського бароко. — К.: Либідь, 1994.
11. *Міропольська Н.* Художня література світу. — К.: Знання, 2001.
12. *Підлісна Г.* Світ античної культури. — К.: Либідь, 1989.
13. *Павленко Ю.* Передісторія давніх русів у світовому контексті. — К.: Наук. думка, 1994.
14. *Поліщук Є.* Історія культури. Короткий довідник. — К.: Знання, 2001.
15. *Попович М.* Нарис історії культури України. — К.: Артєк, 1999.
16. *Пустовит А.* История европейской культуры. — К.: МАУП, 2004.
17. *Січневський В.* Чужинці про Україну. — Львів: Світ, 1991.
18. *Уманцев В.* Мистецтво давньої України. — К.: Либідь, 2002.
19. *Ушкалов Л.* Григорій Сковорода і антична культура. — К.: Знання, 1993.

20. *Хименко В.* Українська і світова культура. — К.: Україна, 2002.
21. *Черепанова С.* та ін. Українська культура: історія і сучасність. — Львів: Світ, 1994.
22. *Шейко В.* та ін. Історія української художньої культури. — Харків: Ранок, 2003.
23. *Щербаківський В.* Українське мистецтво. — К.: Знання, 1999.
24. *Фартушний А.* Українська культура. — Львів: Світ, 2000.
25. *Яворницький Д.* Історія запорозьких козаків. — К.: Либідь, 1993.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Українська та зарубіжна культура”	4
Зміст дисципліни “Українська та зарубіжна культура”	4
Питання для самоконтролю	11
Теми контрольних робіт	13
Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення контрольних робіт	14
Список літератури	16

МАУП

Зам. № ВКЦ-2758

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП